

Kommunförbundets EU- intressebevakning – mål och spetsprojekt

Helsingfors, september 2016

Innehåll

Kommunförbundets EU-intressebevakning – mål och spetsprojekt	3
Prioriteringarna i Kommunförbundets EU-intressebevakning	4
1. Regionalpolitikens framtid efter 2020.....	5
2. EU-agenda för städer – EU Urban Agenda.....	7
3. EU:s styrning av de offentliga finanserna.....	8
4. Integrerad EU-politik för Arktis.....	10
5. Paket om kretsloppsekonomi	11
6. Paket om energiunionen.....	13
7. Nästa steg mot en hållbar europeisk framtid.....	13
8. Genomförande av strategin för den digitala inre marknaden	14
9. Bättre migrationshantering	15
10. Paket för arbetskraftens rörlighet	16
13. Handlingsplan om moms	17
14. Bekämpning av skatteflykt	18
15. Pelare för sociala rättigheter	19
16. Nystart för förvärvsarbetande föräldrar	19
17. Ny kompetensagenda för Europa.....	21
18. Genomförande av den europeiska säkerhetsagendan	21

Kommunförbundets EU-intressebevakning – mål och spetsprojekt

Europa och Europeiska unionen står inför många utmaningar. På senare tid har EU haft flera utifrån kommande kriser att lösa, till exempel flyktingkrisen och den förändrade utrikes- och säkerhetspolitiska miljön. De krävande Brexit-förhandlingarna innebär att unionen måste lägga om sin linje i den europeiska integrationen. EU tvingas också lägga allt större vikt vid trovärdigheten i sin verksamhet. Det är problematiskt om en del medlemsländer inte genomför de gemensamt överenskomna målen.

Samtidigt utvecklar man EU utgående från unionens inre perspektiv enligt kommissionen Junckers omfattande strategiska prioriteringar: Europeiska investeringsprogrammet, den digitala inre marknaden, energiunionen, den europeiska säkerhetsagendan, den europeiska migrationsagendan, kapitalmarknadsunionen, handlingsplanen för företagsbeskattning samt en fördjupning av den ekonomiska och monetära unionen. EU:s nya initiativ och lagstiftningsprojekt beskrivs ofta i rätt stora drag och därför syns de egentliga konsekvenserna i kommunerna i allmänhet först när kommissionens detaljerade förslag föreligger.

Flera av EU:s direktiv påverkar kommunernas och landskapens verksamhet i Finland. Kommunförbundets utredning år 2014 visar att EU på ett eller annat sätt påverkar ungefär 60 procent av kommunernas uppgifter eller beslut.

I EU:s lagstiftningsprocesser utövar Kommunförbundet tillsammans med de nordiska systerförbunden, paraplyorganisationen CEMR och andra intressentgrupper inflytande på kommissionens, rådets, parlamentets och Regionkommitténs ståndpunkter. Det nordiska samarbetet accentueras när ärenden som gäller grunderna för vårt välfärds-system behandlas.

Kommunförbundet följer i stor utsträckning Europeiska unionens verksamhet ur kommunsektorns perspektiv, informerar om EU-ärenden som är viktiga för kommunerna och utövar inflytande på EU:s beslutsfattande. Målet för Kommunförbundets EU-intressebevakning är att direktiven, förordningarna och den övriga EU-lagstiftningen ska stå i samklang med kommunernas och landskapens verksamhet och inte förorsaka dem extra belastningar.

Prioriteringarna i Kommunförbundets EU-intressebevakning

- 1) Regionalpolitikens framtid efter år 2020
- 2) EU-agenda för städer – EU Urban Agenda
- 3) EU:s styrning av de offentliga finanserna
- 4) Integrerad EU-politik för Arktis
- 5) Paket om kretsloppsekonomi
- 6) Paket om energiunionen
- 7) Steg mot en hållbar europeisk framtid
- 8) Genomförande av strategin för den digitala inre marknaden
- 9) Bättre migrationshantering
- 10) Paket för arbetskraftens rörlighet
- 11) Handlingsplan om moms
- 12) Bekämpning av skatteflykt
- 13) Pelare för sociala rättigheter
- 14) Nystart för förvärvsarbetande föräldrar
- 15) Ny kompetensagenda för Europa
- 16) Genomförande av den europeiska säkerhetsagendan

1. Regionalpolitikens framtid efter 2020

Regionalpolitikens framtid efter nuvarande programperiod 2014–2020 är en av EU:s viktigaste prioriteter. I år görs en halvtidsutvärdering av den fleråriga budgetramen där man granskar hur finansieringen kan komma EU:s prioriteter bättre till del. Även om fokus i detta initiativ ligger på en översyn av den fleråriga finansieringsramen 2014–2020 gäller initiativet beredningarna av följande period för 2020+.

Avsikten är också att i samband med halvtidsutvärderingen undersöka på vilka sätt man ytterligare kan inrikta EU-budgeten mot resultat och förenkla gällande regler, till exempel för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och den gemensamma jordbrukspolitiken (GLP). Dessutom vill man undersöka utrymmet för ytterligare förenkling av finansieringen genom Horisont 2020.

Med tanke på kommunerna och landskapen är påverkan i tidigt skede och ett brett samarbete mellan de finländska aktörerna den bästa möjligheten för en så gynnsam fortsättning av sammanhållningsfinansieringen som möjligt för Finland. Påverkan och beredningen av gemensamma synpunkter bör inledas redan år 2016.

Kommunförbundet anser att sammanhållningspolitiken ska ha en aktiv roll i utvecklingen av EU:s konkurrenskraft också under den period som

inleds år 2021. Sammanhållningspolitiken bör beröra hela Europa. Lokal- och regionalplanet har en central roll i genomförandet av sammanhållningspolitiken.

När den nya programperioden bereds bör målet vara att programmens administration och strukturer förenklas och blir smidigare. Den administrativa bördan bör lättas upp framför allt i de medlemsländer där finansieringsvolymen är låg i proportion till den regionala ekonomin. Det gäller att lita på de lokala och regionala myndigheternas sakkunskap om de egna lokala och regionala styrkorna och utvecklingsbehoven.

Under nuvarande programperiod 2014-2020 bör det centrala temat smart specialisering (smart specialization) utgöra underlag för utvecklingen också i fortsättningen. Erfarenheterna av de nya instrumenten, till exempel Joint Action Plan, Community Led Local Development and Integrated Territorial Investments bör utvärderas noggrant.

Det meddelande, som offentliggjordes våren 2016, om en integrerad politik för den arktiska regionen, verksamheten i Östersjöområdet och den glesa nordliga bebyggelsen bör synas i förberedelserna inför den framtida regionalpolitiken. Det finns skäl att granska också jordbrukspolitiken och landsbygdsutvecklingen ur kommunernas och landskapens perspektiv.

---

2. EU-agenda för städer – EU Urban Agenda

Syftet med agendan för städer är att främja stadspolitiken på EU-nivå, att ge städerna möjlighet att delta i utformningen av EU-politiken och få sina röster hörda samt att städerna bättre än tidigare ska gå i bräschen för utvecklingen av hela EU och målen för EU-2020. Avsikten är också att ge möjlighet till lärande och informationsutbyte mellan medlemsstaterna och städerna i den nationella stadspolitiken i olika länder.

EU har också tidigare erbjudit städer möjlighet till erfarenhetsutbyte i olika slags nätverk (URBACT). URBACT har inte i tillräcklig mån försökt finna god praxis hos nationella stadspolitiker eller fungerande praxis på strategisk nivå. EU-agendan för städer håller nu på att ta ett steg mot ett systematiskt utbyte av politikerfarenheter och utveckling av förfaranden för policyn inom valda teman.

De tematiska prioriterade områdena är

1. Jobb och färdigheter i den lokala ekonomin
2. Digital omställning
3. Innovativ och ansvarsfull offentlig upphandling
4. Rörlighet i städer
5. Inkludering av migranter och flyktingar i samhället
6. Fattigdom i städerna
7. Boende
8. Hållbar markanvändning och naturbaserade lösningar
9. Kretsloppsekonomi
10. Klimatanpassning
11. Energiomställning
12. Luftkvaliteten i städerna

I Amsterdam antogs i maj 2016 en funktionell version av agendan för städer och verksamhetsprinciperna för samarbetet (s.k. Pact of Amsterdam).

När de stadspolitiska förfarandena på olika nivå (EU, nationell och regional nivå) analyseras och god praxis i den nationella stadspolitiken utformas bör det samtidigt säkerställas att huvudansvaret för stadspolitiken kvarstår hos medlemsländerna. EU kompletterar medlemsländernas åtgärder. Viktigast i agendan för städerna är en gemensam process som ökar förståelsen för de bästa politiklösningarna för urbana miljöer. Utgående från denna förståelse kan man påverka politikområdena på EU-nivå och nationell nivå.

3. EU:s styrning av de offentliga finanserna

I EU har regleringen av de offentliga finanserna ökat betydligt under de senaste åren. Regleringen har blivit en omfattande helhet av bestämmelser och styrning som stöder och delvis överlappar varandra. Detta syns bland annat i att medlemsländernas offentliga finanser (inklusive den kommunala ekonomin) årligen följs upp inom ramen för EU:s planeringstermin.

Till EU:s planeringstermin hör kommissionens förhandsgranskning av budgetarna inom den offentliga ekonomin på hösten och de landspecifika rekommendationerna som ges på våren. I Finland har EU:s styrning av ekonomin inom regional- och lokalförvaltningen implementerats genom det nya kommunekonomiprogrammet, i vilket utvecklingsutsikterna för den kommunala ekonomin bedöms. Det första kommunekonomiprogrammet i nuvarande form publicerades 14.4.2016.

Kommissionen publicerade 18.5.2016 de landspecifika rekommendationerna som ingår i EU:s planeringstermin för den ekonomiska politiken. Kommissionen rekommenderar bland annat att Finland år 2016 och 2017 ska vidta åtgärder för att anpassa de offentliga finanserna och säkerställa förvaltningsreformen så att kostnadseffektiviteten i social- och hälsovårdstjänsterna förbättras.

Kommunförbundet anser att det behövs uppföljning och övervakning av de offentliga finanserna på EU-nivå. Det går bäst att säkerställa att de offentliga finanserna är solida och hållbara om man ingriper i en ogynnsam utveckling i ett så tidigt skede som möjligt.

Kommunförbundet har dock betonat att betydelsen av de EU-styrda landspecifika rekommendationerna bör klargöras. Den förhandsgranskning av budgetarna inom den offentliga ekonomin som kommissionen gör på hösten får inte begränsa kommunernas budgetmakt.

Kommunförbundet har påpekat att det är problematiskt att bedöma balansen i den kommunala ekonomin genom underskotts- och skuldkriterierna i stabilitets- och tillväxtpakten som ingår i EU:s planeringstermin. Kommunernas resultat enligt bokföringen avviker betydligt från de siffror som statistikcentralen rapporterar till Eurostat. Den centrala problempunkten är kommunernas investeringar som i bokföringen periodiseras som utgifter genom avskrivningar, medan Eurostats så kallade EDP-underskott utgör skillnaden mellan de totala utgifterna och inkomsterna som beräknats mekaniskt för ett år.

Kommunförbundets europeiska paraplyorganisation CEMR offentliggjorde i december 2015 ställningstagandet "Reviving local public investments - Flexibility is needed in the existing rules of the Stability and Growth Pact". CEMR:s centrala budskap är att de offentliga investeringarna inte helt ska läggas på is på grund av EU:s regler, utan

att det lönar sig att göra förnuftiga investeringar också under ekonomiskt kärva tider.

4. Integrerad EU-politik för Arktis

Kommissionens meddelande i april 2016 om EU:s integrerade politik för den arktiska regionen är det tredje i ordningen. De tidigare meddelandena gavs år 2008 och 2012. Kommissionens nyaste meddelande följer de redan tidigare fastställda riktlinjerna för klimatet och miljön, den hållbara utvecklingen och det regionala samarbetet. Kommissionen lägger i sitt meddelande fram tre prioriterade områden för den framtida integrerade politiken för Arktis: klimatförändringen och skyddet av den arktiska miljön, en hållbar utveckling i den arktiska regionen och omgivningen samt internationellt samarbete i frågor som gäller den arktiska regionen.

Meddelandet ger en heltäckande bild av EU:s verksamhet i den arktiska regionen. Hållbar utveckling är fortfarande i fokus för EU:s politik beträffande den arktiska dimensionen, men i allt högre grad talar man också om anpassningsförmåga. EU vill beakta invånarnas traditionella livsmiljöer i regionen och den ekonomiska utvecklingens inverkan på den känsliga miljön i Arktis. För den arktiska regionen är det viktigt att främja ett brett samarbete som också involverar aktörerna på lokal- och regionalplanet att ta hand om koordineringen av målen och resurserna. Centrala teman är mål och metoder för att motverka klimatförändringen och anpassa sig till det, att

---

utnyttja naturresurserna på ett hållbart sätt och utnyttja specialkunskaperna i den arktiska regionen.

Det är positivt att meddelandet fokuserar så kraftigt på att koordineringen av de frågor som gäller den arktiska regionen behöver stärkas. Kommunförbundet anser det vara viktigt att kommissionen vill involvera regionerna och kommunerna i arbetet i det planerade europeiska samarbetsforumet för Arktis. Men det faktum att det föreslagna samarbetsforumet är temporärt och att det fokuserar på ett avgränsat tema (att definiera de viktigaste investerings- och forskningsprioriteterna före slutet av 2017) väcker frågan om forumet trots allt är en tillräcklig kanal för att lyfta fram lokala och regionala intressen.

Att utnyttja naturresurserna på ett hållbart sätt, att främja och produktifiera nya innovationer samt beakta de digitala möjligheterna för att upprätthålla och utveckla lokala näringar, lokal kompetens och kultur är också centrala perspektiv med tanke på de finländska kommunerna och landskapen. Kommunförbundet betonar att också i den framtida sammanhållningspolitiken bör mångsidiga finansiella instrument stå till buds för utvecklingsarbetet i den arktiska regionen.

5. Paket om kretsloppsekonomi

Syftet med paketet om kretsloppsekonomi är att ta itu med problem som rör ekonomin och miljön genom en så effektiv resursanvändning som möjligt i hela värdekedjan (t.ex. hållbar konsumtion, produktion och avfallshantering) och genom innovationer, och på så sätt göra det möjligt att utveckla nya marknader och företagsmodeller. Paketet består av en allmän handlingsplan med åtgärder för uppföljning av faktiska framsteg samt ett förslag med långsiktiga mål på avfallsområdet. År 2016 har främjandet av paketet om kretsloppsekonomi konkret fokuserat på direktiven för avfallssektorn, av vilka kommissionen som enda lagstiftningsåtgärd offentliggjorde sitt ändringsförslag samtidigt med handlingsprogrammet.

Kommunförbundet understöder i regel verkställandet av åtgärderna för att främja kretsloppsekonomi och övergången från den linjära ekonomin. Det är särskilt viktigt att beakta alla skeden i produktionscykeln och hantera de totala konsekvenserna. Kommunernas åtgärder, till exempel klimatstrategierna och grön offentlig upphandling bör stödjas på frivillig basis. Den finländska lagstiftningen och EU-lagstiftningen bör ligga i linje med dessa åtgärder, vilka inte bör begränsas eller försvåras genom reglering.

Kommunförbundet understöder de föreslagna målen i kommissionens färdplan och arbetsprogram för att bredda åtgärdsfokus från avfallshan-

tering till produktpolitik och till en marknad för återanvändning av råvaror. Kommissionens avsikt att fokusera på att åtgärda brister i genomförandet av de uppsatta målen är också värd att understöda. Vidare understöder Kommunförbundet lösningar som bättre än tidigare beaktar medlemsländernas skillnader, utmaningar och möjligheter att uppnå målen för kretsloppsekonomin och avfallshanteringen. Vikt bör läggas vid att lätta upp den administrativa bördan och till exempel förenkla rapporterings- och tillståndspraxis. Kommunförbundet stöder också tanken på att skapa innovationer för att främja kretsloppsekonomin.

I de fortsatta förhandlingarna om paketet om kretsloppsekonomi är det särskilt viktigt att Europaparlamentet och rådet i utformningen av sina ställningstaganden beaktar kommunernas perspektiv så att Europa får en samhällsligt fungerande modell för kretsloppsekonomi. När avfallsdirektiven utvecklas är det särskilt viktigt att komma ihåg att syftet med den offentliga avfallshanteringen är att säkerställa en avfallshantering som fungerar kostnadseffektivt och på lika villkor, att förebygga faror som beror på avfallet och avfallshanteringen samt hälso- och miljöolägenheter. Därför bör en ökad återvinning basera sig på marknadens engagemang och stödja en faktisk ekonomisk modell. Åtgärderna bör inte leda till ett återvinningssystem av dålig kvalitet som är dyrt för invånarna.

---

6. Paket om energiunionen

Paketet om energiunionen består av förslag till lagstiftning om elmarknadens utformning och regelverk. Förslagen omfattar en ny översyn av Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter och ändring av förordningarna om elförsörjningstrygghet, om trygg naturgasförsörjning och ändring av beslutet om mellanstatliga avtal.

Till paketet hör också beslutet om delade insatser och införlivande av markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inom ramarna för klimatåtgärderna fram till 2030, ett paket om förnybar energi, inklusive hållbarhetskriterier för biomassa och ett paket om energieffektivitet. I paketet ingår också energieffektivitet för byggnader. I början av år 2016 offentliggjordes EU:s strategi om uppvärmning och nedkylning.

Strategin för energiunionen är ett av kommissionens spetsprojekt. Kommunförbundet följer noga framskridandet av energiunionen med tillhörande initiativ inom EU och för fram kommunernas perspektiv i beredningen av initiativen. Energifrågorna är centrala för kommunerna eftersom de är betydande energiförbrukare. Energilösningarna är en del av samhälls- och trafikplaneringen och kommunernas offentliga upphandling.

7. Nästa steg mot en hållbar europeisk framtid

“Nästa steg mot en hållbar europeisk framtid” är ett nytt initiativ som stärker det nya tillvägagångssättet för att säkerställa ekonomisk tillväxt och social och miljömässig hållbarhet för EU efter 2020. Den nya översynen av Europa 2020-strategin samt genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling inom och utanför unionen bör beaktas. Kommissionen betonar att åtgärderna måste vidtas snabbt.

Fokus i målen för en hållbar utveckling 2030 ligger nu på ekonomisk och social hållbarhet. För miljöns del byggs den hållbara framtiden upp bland annat med hjälp av paketet om kretsloppsekonomi. Enligt kommissionens initiativ är det viktigt att använda resurserna för en grön och

inkluderande tillväxt. Också EU:s sociala dimension ingår i initiativet för en hållbar framtid i Europa. Kommunförbundet stöder kommissionens grundläggande riktlinjer.

8. Genomförande av strategin för den digitala inre marknaden

Den digitala inre marknaden är en av EU:s främsta prioriteter. Avsikten är att förena de nationella marknadsområdena till en enhetlig inre marknad. Genomförandet av strategin fortsätter med flera åtgärdsdelar:

Kommissionen offentliggjorde 19.4.2016 EU:s åtgärdsplan för elektronisk förvaltning 2016-2020. Planen innehåller 20 åtgärder för att sätta fart på den digitala utvecklingen inom den offentliga förvaltningen. Genom åtgärdsplanen vill kommissionen påskynda strävandena att modernisera den offentliga sektorn och koordinera den elektroniska förvaltningens resurser.

Enligt kommissionen är de digitala tjänsterna inom den offentliga förvaltningen tillsvidare inte friktionsfritt tillgängliga för medborgarna och företagen i hela Europa. Avsikten med åtgärdsplanen är att skapa en långsiktig principiell vision som medlemsstaterna kan förankra sina strategier och åtgärder i.

I åtgärdsplanen för den elektroniska förvaltningen har kommissionen bland annat för avsikt att hjälpa EU:s medlemsstater att utveckla gränsöverskridande elektroniska hälso- och sjukvårdstjänster, påskynda övergången till elektronisk upphandlingspraxis, elektroniska underskrifter och till principen om "endast en gång" i offentliga upphandlingar och igångsätta ett pilotprojekt med myndigheterna där principen "endast en gång" tillämpas på företag över statsgränserna.

I samma sammanhang offentliggjordes en rad andra initiativ, till exempel ett europeiskt initiativ om molntjänster och ett initiativ om digitalisering av industrin i Europa.

Strategin för den digitala inre marknaden påverkar kommunernas verksamhetsmiljö på många sätt. Bland annat följande områden berör kommunerna: öppna data, certifierade molntjänster, elektroniska hälsotjänster, digital upphandlingspraxis, trafikplanering, smarta mått inom energibranschen, upphovsrättslagstiftning, dataskydd och digital arkivering. Strategin är ändå i hög grad företags- och konsumentcentrerad. Den offentliga förvaltningens roll i tillhandahållandet och produktionen av tjänster behandlas främst som en fristående e-förvaltningsdel.

Kommunförbundet understöder avsikten att utnyttja den digitala inre marknaden i större omfattning än för närvarande. Kommunerna bör

---

tydligt tas i beaktande då strategin realiseras. Kommunerna producerar centralt just de tjänster där kommissionen anser att de digitala lösningarna kommer att ha en viktig plats: sociala tjänster, hälsosektorn, bildningssektorn och kulturen.

9. Bättre migrationshantering

Kommissionen konstaterar att för närvarande är flyktingkrisen och hanteringen av migrationstrycket vid EU:s yttre gränser unionens största utmaning. På grund av instabilitet, krig och fattigdom i EU:s närområden kommer frågan att stå högst på agendan också de kommande åren.

Flyktingkrisen i Europa syns i initiativet för bättre migrationshantering. Flyktingkrisen avspeglas också i initiativet för att stärka verksamhetsförutsättningarna för EU:s gränssäkerhetsverk Frontex. Syftet med den europeiska agendan för migration är att stödja metoder för laglig migration och på så sätt locka yrkeskunniga invandrare till EU. Strävan är att effektivisera samarbetet med tredje länder för att främja laglig migration och motverka irreguljär migration och människosmuggling. Kommissionen betonar att på grund av flyktingkrisen måste unionen lägga om övervakningen av sina gemensamma yttre gränser och i grunden omarbete det europeiska asylsystemet.

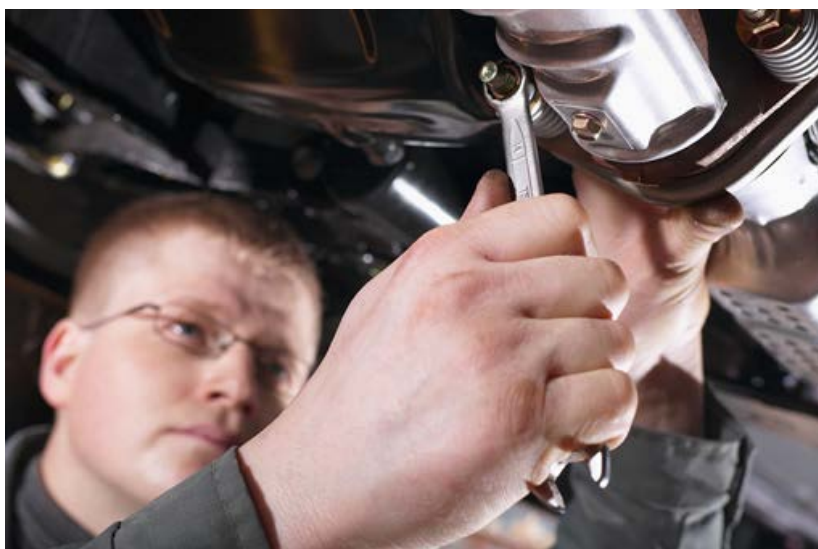
I initiativet för bättre migrationshantering ingår följande två delar:

- 1) Reguljär migration: ett meddelande och ytterligare lagstiftningsåtgärder, inklusive utvidgning av systemet med blåkort.
- 2) Asyl och flyktingar: ett förslag till ett strukturerat system för flyktingars återvändande samt ändring av Dublinsystemet för asyl.

I juni 2016 gav kommissionen ett meddelande om en handlingsplan för integration av tredjelandsmedborgare. Även om det är medlemsstaterna som i första hand har befogenhet att integrera tredjelandsmedborgare föreslår kommissionen i sin handlingsplan en gemensam politisk ram som syftar till att stödja medlemsstaterna vid integrationen. Kommissionen vill också höja det finansieringsstöd som beviljas medlemsstaterna från asyl-, invandrings- och integrationsfonden så att de kan förbättra sina integrationsfrämjande åtgärder bland annat inom utbildningen, på arbetsmarknaden, i tillgången till basservice och för inkludering. Kommissionen följer upp verkställandet av åtgärderna i handlingsplanen och fastställer vid behov ytterligare åtgärder.

I juli 2016 lade kommissionen fram förslag för att slutföra reformen om ett gemensamt asylsystem i Europa. Kommissionens mål är att upprätta en asylpolitik som är effektiv, rättvis och respekterar människovärdet och som fungerar i såväl normala situationer som då invandringstrycket ökar. För asylsystemet skapas gemensamma och enhetliga regler på EU-nivå.

Kommunförbundet ställer sig positivt till EU:s åtgärder som främjar arbetskraftsinvandring. Integrationen och tillståndsförfarandena i anslutning till rekryteringen av tredjelandsmedborgare bör också i fortsättningen höra till de enskilda ländernas befogenheter. Kommunförbundet betonar att Finland ska ge skyddsbehövande ett högklassigt internationellt skydd. I Finland har staten huvudansvaret för invandringsspolitiken som även omfattar flyktingpolitiken. Också kommunerna har en betydelsefull roll när det gäller att bära humanitärt ansvar. Det är viktigt att kommunerna kan utnyttja EU-finansieringen i sina integrationsåtgärder.

10. Paket för arbetskraftens rörlighet

Paketet för arbetskraftens rörlighet består av ett meddelande om arbetskraftens rörlighet, en riktad ändring av direktivet om utstationering av arbetstagare samt ändring av förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen. Samarbetet mellan den europeiska portalen för fri rörlighet (EURES) och arbetskraftstjänsterna stärks. Målet är att understödja arbetskraftens rörlighet och bemöta missbruk. Paketet för fri rörlighet innehåller förslag om social trygghet för unga och om referensramen för europeiska examina (EQF).

Finland understöder inte en harmonisering av medlemsländernas sysselsättnings- och socialpolitiska strukturer och verksamhetsformer. Det finns också betydande skillnader mellan medlemsländerna och då ger enhetliga verksamhetsformer inte önskat resultat. Finland understöder inte fastställandet av rättsligt bindande minimistandarder på EU-nivå för olika förmåner eller tjänster.

Finland har ett boendebaserat socialskyddssystem som avviker från övriga europeiska länders system vilka har karaktär av ekonomisk verksamhet. Paketet för arbetskraftens rörlighet bör följas upp noggrant med tanke på koordineringen av socialskyddet.

Med hjälp av den europeiska referensramen för examina (EQF) underlättas erkännandet av examina och behörigheter samt identifikation och erkännande av icke formellt och informellt lärande. Genomförandet av EQF på nationell nivå är kopplat till sysselsättningen och till kommunerna som arbetsgivare. Det är nödvändigt med sektorsövergripande samarbete för att kommunernas utbildningsperspektiv ska beaktas. Kommunförbundet lyfter fram kommunernas utbildnings- och kompetensbehov i diskussionerna med intressentgrupperna och ministerierna, särskilt Undervisnings- och kulturministeriet samt Utbildningsstyrelsen och i arbetsgrupper.

13. Handlingsplan om moms

Kommissionen offentliggjorde 7.4.2016 en handlingsplan för revidering av EU:s moms-system. I planen föreslås en rad åtgärder för att utveckla momsen. Handlingsplanen på momsområdet syftar till att uppnå effektiva momssystem genom vilka bedrägerier undviks. Planen omfattar initiativ som gäller momssatser, ett förslag om moms på elektronisk handel inom ramen för strategin för den digitala inre marknaden samt ett meddelande med beskrivning av det slutgiltiga momssystemet.

Handlingsplanen innehåller inga särskilda förslag om ändringar av momsen inom den offentliga sektorn, vilket kan ses som en positiv signal från kommissionens håll.

I kommissionens strategi för moms (2011) föreslogs att alla offentliga tjänster inklusive utbildning och social- och hälsovård på lång sikt ska omfattas av momsbeskattning. År 2014 ordnade kommissionen ett samråd som gällde fem olika modeller enligt vilka momsbeskattningen kunde utvecklas. Det kom in ett stort antal svar från den europeiska kommunsektorn och bland annat Kommunförbundet och förbundets europeiska paraplyorganisation CEMR ställde sig mycket kritiskt till momsändringen inom den offentliga sektorn.

Kommissionen tycks nu ha utvärderat behovet av att revidera momsbeskattningen inom den offentliga sektorn och kommit fram till att beskattningen i huvudsak ska vara neutral mellan offentliga och privata aktörer på EU-nivå. Det finns åtminstone inte något akut revideringsbehov, eftersom det i handlingsplanen endast konstateras att kommissionen har utrett momsbeskattningen inom den offentliga sektorn, men till denna del inte föreslår några fortsatta åtgärder.

14. Bekämpning av skatteflykt

Den 28 januari 2016 offentliggjorde kommissionen ett omfattande skattepaket där olika metoder för att motverka bolagsskatteflykt presenteras. Kommissionen föreslår bland annat ett nytt direktiv mot skatteflykt. Direktivet ska innehålla juridiskt bindande åtgärder såsom begränsningar i ränteavdragsrätten.

Europeiska kommissionen offentliggjorde 12.4.2016 ett förslag för att ändra bokslutsdirektivet så att stora multinationella företag landspecifikt ska rapportera i vilket EU-land de får sina vinster och i vilket land de betalar sin skatt. Den landspecifika rapporteringen skulle gälla multinationella företag, vilkas totala inkomster överskrider 750 miljoner euro per år.

Kommunförbundet understöder kommissionens förslag. I Finland redovisas till kommunerna i år uppskattningsvis cirka 1,3 miljarder euro i samfundsskatt som kommunerna finansierar sina tjänster med.

Kommunförbundet har redan i tidigare sammanhang understött den landspecifika rapporteringen av skatte- och inkomstuppgifter, eftersom den bidrar till att minska skatteflykten och aggressiv skatteplanering. Det är positivt att rapporteringsskyldigheten också gäller verksamhet utanför EU och särskilt i de så kallade skatteparadisländerna. Den landspecifika rapporteringen är också en av de bästa metoderna för att förebygga skadlig skatteflykt i och med att den inte medför någon stor administrativ börda för företagen.

Förslaget gäller nu bara de allra största företagen. Det vore önskvärt att den nedre gränsen för rapporteringsskyldigheten sänks i ett senare skede och att den landspecifika rapporteringen utsträcks till att omfatta en större grupp stora företag eftersom gränsen för årsinkomsten på 750 miljoner euro kan anses vara mycket hög.

15. Pelare för sociala rättigheter

Pelaren för sociala rättigheter hänför sig till kommissionens plan på att skapa en djupare och rättvisare ekonomisk och monetär union. Kommissionen tillämpar i sammanhanget två handlingslinjer som kompletterar varandra. För det första uppdateras gällande sociallagstiftning för att överensstämma med verkligheten i dagens arbetsliv. För det andra definieras referensvärden för sociala frågor utgående från god praxis i medlemsstaterna och för ökad ekonomisk konvergens särskilt inom euroområdet i fråga om verksamhet, kompetens och social trygghet på arbetsmarknaden.

Europeiska kommissionen offentliggjorde 8.3.2016 ett preliminärt utkast till en pelare för sociala rättigheter. Pelaren fastställer en rad centrala principer som är viktiga för en välfungerande och rättvis arbetsmarknad och för systemen för social trygghet inom euroområdet. Kommissionen samlar nu genom offentligt samråd in synpunkter på innehållet i pelaren fram till 31.12.2016 och det är meningen att en konsoliderad version av innehållet ska läggas fram i början av år 2017. Det utkast kommissionen lägger fram baserar sig på 3 huvudrubriker och 20 underrubriker.

Syftet med pelaren för sociala rättigheter är att till behövliga delar revidera gällande lagstiftning samt fastställa gemensamma principer och referensvärden för att främja konvergensen i medlemsländernas mål för sysselsättningen och socialpolitiken. Kommunförbundets mål är att EU:s ekonomiska konkurrenskraft, medborgarnas välfärd och den sociala rättvisan ska utvecklas på lika villkor.

Kommunförbundet påpekar att pelaren inte är avsedd att vara juridiskt bindande utan främst ett slags referensdokument som utgör en del av utvecklingen av den ekonomiska och monetära unionen. Största delen av innehållet i den sociala pelaren genomförs redan nu i mycket stor utsträckning i Finland. Eftersom pelarens juridiska status är mycket oklar är det bekymmersamt att skrivningarna är så långtgående.

16. Nystart för förvärvsarbetande föräldrar

För genomförandet av initiativet Nystart för förvärvsarbetande föräldrar inleds ett antal lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder så att förvärvsarbetande föräldrar bättre ska kunna kombinera arbetsliv och familjeliv och för att stödja kvinnornas deltagande

på arbetsmarknaden. Målet är också att försörjningsplikten och hushållsarbetet ska fördelas jämnare mellan män och kvinnor i fråga om övriga som ska försörjas. Det är meningen att direktivet om kvinnor i styrelser ska godkännas år 2016, och kommissionen fortsätter vidta praktiska åtgärder för att främja jämställdheten mellan könen.

De praktiska åtgärderna definieras mer i detalj i kommissionens strategiska åtagande för jämställdhet 2016–2019 som offentliggjordes i december 2015. I strategin prioriteras följande: att öka kvinnors arbetskraftsdeltagande och ekonomiska självständighet i praktiken, minska löne-, inkomst- och pensionsklyftan mellan könen och på så sätt bekämpa kvinnors fattigdom, främja jämställdhet i beslutsfattandet, bekämpa könsbaserat våld och skydda och stödja offren, främja jämställdhet och kvinnors rättigheter i hela världen. Särskild vikt läggs vid att männens betydelse för att avskaffa könsstereotyper och främja icke-diskriminerande könsroller uppmärksammas samt att diskrimineringen av invandrare som är missgynnade på flera sätt minskas. Det centrala är att främja jämställdheten i all verksamhet inom EU.

Finlands lagstiftning stöder och ger kvinnorna möjlighet att kombinera arbete och familj. De kommunala arbetsgivarna understöder inte införandet av ytterligare förmåner eftersom arbetsgivarna redan i nuläget har stora kostnader och olika organiseringskyldigheter. Flera av förmånerna i Finland är bättre än på andra håll i Europa. Om nya bestämmelser införs på EU-nivå kan tolkningen leda till att förmånerna i det finländska systemet utökas och att sysselsättningen blir allt dyrare. EU bör tillåta olika nationella lösningar. Om lagstiftning ändå börjar beredas bör det i lagstiftningsprojekten sörjas för att kostnaderna för familjeledigheterna som åsamkas arbetsgivarna minskar. Detta gäller både indirekta och direkta kostnader.

Viktigt enligt Kommunförbundet och KT Kommunarbetsgivarna är de praktiska åtgärderna för att främja jämställdheten mellan könen genom en jämnare fördelning av försörjningsplikten mellan kvinnor och män, genom minskning av den könsbaserade särutvecklingen på arbetsmarknaden och eliminering av våldet mot kvinnor. En bindande lagstiftning på EU-nivå bör ändå inte ges.

17. Ny kompetensagenda för Europa

Agendan syftar till att främja kompetensutveckling, inklusive ömsesidigt erkännande av examina, stödja yrkesinriktad och högre utbildning och digitala arbetstillfällen fullt ut.

Det är viktigt att identifiera och erkänna kompetens på alla utbildningsnivåer. Utgående från detta individualiseras studierna. På så sätt påskyndas övergången till arbetslivet, minskas onödig överlappande utbildning och används resurser som anvisats för utbildningen ändamålsenligt. Med hjälp av den europeiska referensramen för examina (EQF) underlättas erkännandet av examina och behörigheter samt identifiering och erkännande av icke formellt och informellt lärande. Det nationella genomförandet av referensramen är kopplat bland annat till sysselsättningen och kommunernas arbetsgivarverksamhet.

För att kunna utnyttja digitala arbetstillfällen fullt ut bör arbets- och serviceprocesserna läggas om och kompetensen i anknytning till detta utvecklas i kommunerna, i yrkesutbildningen och utbildningen på högre nivå inom olika branscher. Det är viktigt att snabbt identifiera särskilt invandrarnas kompetens så att integrationsåtgärderna kan inledas snarast.

18. Genomförande av den europeiska säkerhetsagendan

Den europeiska säkerhetsagendan för 2015–2020 antogs 28.4.2015. Syftet med agendan är att stödja samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaterna vid bekämpning av terrorism, organiserad brottslighet och IT-brottslighet. Till åtgärderna för att genomföra agendan hör förslag till översyn av rambeslutet om terrorism, bättre regler för handeldvapen samt ett förslag om att bekämpa bedrägerier och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter.

Medlemsstaterna ansvarar fortfarande i första hand själva för sin inre säkerhet. Men de centrala utmaningarna är ändå gränsöverskridande. De åtgärder som föreslås i säkerhetsagendan omfattar flera politikområden, bland annat rättsliga frågor och inrikesfrågor, finansieringsfrågor, trafik och miljöfrågor. EU stöder medlemsländernas åtgärder för att bekämpa radikaliserings.

I den europeiska säkerhetsagendan nämns samarbetet mellan EU:s organ, medlemsstaterna, EU:s ämbetsverk och civilsamhället. Ur kommunernas perspektiv är det viktigt att följa säkerhetsagendan framför allt för att förebygga terrorism och radikaliseringsproblem på lokal och regional nivå. Kommunförbundet anser det vara viktigt att kommunerna och regionerna i stor utsträckning involveras i verkställigheten av den europeiska säkerhetsagendan.

Finlands Kommunförbund 10.9.2016
Erja Horttanainen
Henrik Rainio
Anu Wikman-Immonen
Sakkunniga vid Kommunförbundet och KT Kommunarbetsgivarna.